

Мозульська Тетяна Юріївна, студентка
Науковий керівник: Сторожук О.В.,
к.е.н., доцент кафедри митної справи
ННІ ЕОМС, Університет ДФС України

РОЛЬ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ В ЗАХИСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

Глобалізація на сучасному етапі розвитку ставить перед митними адміністраціями нові завдання та стимулює уряди держави до пошуку нових, ефективніших шляхів забезпечення митної безпеки та захисту економічних інтересів держави. Тому проблема митної безпеки є досить актуальною, адже саме вона забезпечує захист економічних інтересів країни, гарантує захищеність життєво важливих потреб, інтересів і цінностей людини, населення, держави та регіонів від внутрішніх і зовнішніх загроз, основним джерелом яких є зовнішньо-економічні зв'язки.

Проблеми трактування ролі митної безпеки в захисті національних інтересів України досліджували у своїх працях такі вчені як І. Бережнюк, А. Бидик, Н. Гавловська, М. Губа, І. О. Комаров, К. Новікова, П. Пашко, М. Разумей, Є. Рудніченко та інші.

У загальному тлумаченні безпекою є такий стан, коли нікому нічого не загрожує. Економічний словник визначає безпеку як «створювані системою умови, що гарантують запобігання витіканню конфіденційної інформації, порушенню таємниці, здійсненню диверсій, сприяють збереженню екосистеми та здоров'я людини»

Головною метою митної безпеки можна вважати досягнення певного рівня ефективності та надійності митної системи завдяки продуктивному функціонуванню митних органів.

Варто виділити такі етапи реалізації митної безпеки:

- 1) формування та затвердження митної політики в галузі митної безпеки;
- 2) формування системи митного регулювання у взаємозв'язку з економічними інтересами й цілями держави, які впливають на визначення орієнтирів митного регулювання;
- 3) застосування обраних заходів щодо методів регулювання та контролю до товарів, які переміщуються через кордон;
- 4) моніторинг системи митного регулювання.

Митна безпека покликана забезпечити:

- переміщення через митний кордон товарів і транспортних засобів;

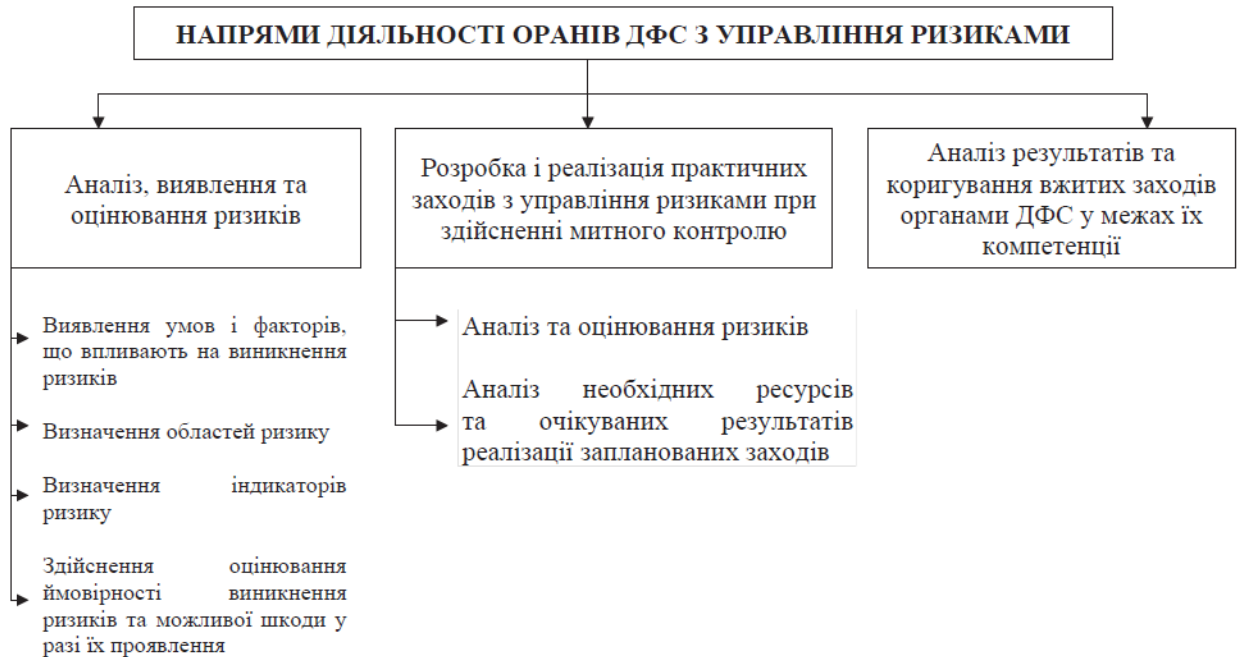

- здійснення митного регулювання, пов'язаного зі встановленням і стягуванням податків і зборів;
- здійснення процедур митного контролю і митного оформлення, зокрема із застосуванням потрібних засобів митно-тарифного і нетарифного регулювання;
- проведення робіт, спрямованих на боротьбу із контрабандою та порушеннями митних правил, а також виконання інших покладених на органи доходів і зборів завдань шляхом ефективної реалізації митної справи [2, с.124-125].

Бережнюк І. вважає, що основною загрозою для митної безпеки держави є та частина платежів, яку митна служба недобрала до державного бюджету, тобто важливою функцією митних органів у процесі забезпечення митної безпеки є контроль саме за повнотою митних стягнень, а не за їх сумою. Даний висновок підтверджує той факт, що порівняння статистики зовнішньої торгівлі України та статистичних даних її провідних торговельних партнерів, зокрема країн ЄС та СНД, свідчить про наявність вагомих розходжень, які щороку сягають від 10 до 30% [3].

Також, ефективна система оцінки митних ризиків є одним із напрямів забезпечення митної безпеки, відповідно головною метою ДФС України є розробка та впровадження нормативів і процедур, спрямованих на підвищення рівня безпеки. Забезпечення належного рівня безпеки залежить від напрямів діяльності органів ДФС з управління ризиками (рис. 1)

Важливим кроком на шляху забезпечення митної безпеки є запровадження інформаційного обміну електронними документами та висновками між митницею й іншими контролюючими органами, за принципом “єдиного вікна”. ІТ-система митниці виступає агрегатором інформації від усіх контролюючих органів, яка потрібна для митного контролю та митного оформлення товарів [4].

Рис. 1. Напрями діяльності органів ДФС з управління ризиками при здійсненні митного контролю

Таким чином, перед митними органами існують доволі складні завдання у сфері гарантування митної безпеки і захисту національних економічних інтересів, які потребують швидкого реагування. Спрощення і прискорення митних формальностей, створення сприятливих умов для учасників ЗЕД, впровадження новітніх процедур автоматизації митного оформлення та ліквідація негативного впливу людського чинника є напрямками підвищення якості митного регулювання та забезпечення митної безпеки держави.

Список використаної літератури:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р., № 4495-VI; ред. від 24.07.2015, на підставі 556-19 / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Вітер Д. В. Митна політика і стратегія митної безпеки ЄС у контексті спільної Європейської політики безпеки / Д. В. Вітер // Митна безпека. – 2013. – № 1 – 2. – С. 164–169.
3. Митна політика та митна безпека України : монографія; за заг. ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. – Хмельницький : Вид-во ППМельник А.А., 2013. – 338 с.
4. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/166710.html>– Назва з екрана.